

Przygotowanie do badania kolonoskopii (14.00-16.00)

FCMed

Aby przewód pokarmowy był dobrze oczyszczony do badania należy zastosować poniższe wskazówki:

1. **Tydzień** przed badaniem należy zrezygnować z owoców i warzyw pestkowych (np. pomidory, ogórki, kiwi, winogrona, truskawki, agrest, porzeczka, borówki itp.). Nie należy spożywać skórek owoców. Nie można jeść kaszy, ryżu, płatków owsianych, płatków kukurydzianych, ciemnego i jasnego pieczywa zawierającego różnego rodzaju nasiona (np. siemię lniane, mak) i pestki (np. słonecznika, dyni). Należy powstrzymać się od picia kawy sypanej oraz posiłków w panierce.
2. **Dwa dni przed badaniem** należy zastosować dietę płynną (klarowny rosół, jogurt naturalny, kefir naturalny itp.).
3. **W dniu poprzedzającym badanie** ostatnim posiłkiem, który spożywa pacjent jest płynny obiad – czysty rosół, kisiel bez owoców (tylko jasne, np. jabłkowy, cytrynowy), jogurt naturalny bez owoców.
4. Preparatem przeczyszczającym, który pomaga w przygotowaniu przewodu pokarmowego do badania jest **FORTTRANS** – składa się z 4 saszetek. Aby przygotować 1 litr roztworu należy zawartość 1 saszetki rozpuścić w 1 litrze zimnej, przegotowanej wody lub niegazowanej wody mineralnej. Pomóc w przygotowaniu, może zakup 4 butelek litrowych wody. Wymieszać do całkowitego rozpuszczenia proszku.
5. **W dniu poprzedzającym badanie** około godziny 17.00 należy przygotować 2 litry (z 2 saszetek) roztworu FORTTRANS – 1 saszetkę rozpuszczamy w 1 litrze mineralnej lub przegotowanej wody (w poprawie smaku preparatu pomaga zastosowanie zimnej wody, można użyć kostek lodu, można dodać sok z cytryny, ale trzeba uważać, aby nie dodać miąższu ani pestek - najlepiej przecedzić przez sitko lub kupić gotowy klarowny sok 100% z cytryny). W razie odruchu wymiotnego, proszę spróbować pić preparat przez słomkę. Tak przygotowany roztwór należy wypić 1 litr w ciągu 1 godziny – czyli **1 szklanka roztworu co 15 minut**.
6. **Trzecią i czwartą saszetkę FORTTRANSU należy wypić w dniu badania na 4-5 godzin przed badaniem.** Pijąc Fortrans nie należy siedzieć, a chodzić, kucać, ruszać się.
7. Od chwili rozpoczęcia picia FORTTRANSU nie należy **NIC JEŚĆ**. Można pić niegazowaną wodę, gorzką herbatę lub miętę oraz ssać cukierki (miętowe, landrynki, lizaki, ale nie połykać i nie rozgryzać cukierków, lizaków).
8. **W dniu badania** należy pozostać na **czczo**. Jeżeli zachodzi konieczność można przyjąć leki nasercowe. Osoby z cukrzycą – nie przyjmują leku po południu w przeddzień badania. **Na 2 godziny przed badaniem, należy powstrzymać się od picia.** Leki od nadciśnienia, od serca i od tarczycy należy przyjmować najpóźniej 3 godziny przed rozpoczęciem picia preparatu Fortrans, w przeciwnym razie nie zostaną one wchłonięte przez organizm. Osoby z cukrzycą – nie przyjmują metforminy (np. Siofor, Metformax) przez 48 godzin przed badaniem. Inne leki przeciwcukrzycowe odstawić dopiero w dniu badania. Osoby przyjmujące insulinę powinny w sprawie jej dawkowania porozumieć się ze swoim lekarzem rodzinnym lub diabetologiem. Leki przeciwkrzepliwie i przeciwplatekcyjne (tak zwane rozrzedzające krew) należy odstawić - czy można i na jak długi okres czasu, należy porozumieć się z lekarzem rodzinnym lub kardiologiem.
9. Prawidłową reakcją organizmu w czasie przygotowywania się do badania będą liczne wypróżnienia, pod koniec samą treścią płynną (bez resztek pokarmowych).

Pacjenci zgłaszający się na **badanie w ZNIECZULENIU** proszeni są o przybycie z **osobą towarzyszącą** (po badaniu wykonanym w znieczuleniu – do 24h nie można prowadzić pojazdów mechanicznych, ani podejmować ważnych życiowo decyzji, lek znieczulający będzie odbierany jako środek odurzający). W przypadku braku takiej osoby, badanie **NIE ODBĘDZIE SIĘ** w znieczuleniu. Pacjentów prosimy o przybycie na badanie w stroju dwuczęściowym.

Na badanie należy zgłosić się do rejestracji, co najmniej 20 minut przed wyznaczoną godziną, adres:

Familijne Centrum Medyczne FCMed; 15-369 Białystok, ul. Mazowiecka 33

W celu lepszego przygotowania się do badania można przyjąć (w aptece bez recepty):

- 2 tabletki Bisacodylu na 2 godziny przed rozpoczęciem picia roztworu FORTTRANS — obowiązkowe w przypadku zaparc i przyjmowania leków: Ozempic, Rybelsus, Mounjaro, Trulicity, Victoza, Wegovy, Izotek, Acnegenormin, Axotret, Curacna, Isoderm, Actaven, Sotret, Tretinex lub Tretoskin.
- 1 saszetkę Espumisanu (w saszetkach, NIE MOŻE być w kapsułkach), pod język przed trzecim litrem FORTANS
- 1 saszetkę Espumisanu (w saszetkach, NIE MOŻE być w kapsułkach), pod język przed czwartym litrem FORTANS
- 1 saszetkę Espuminasu (w saszetkach, NIE MOŻE być w kapsułkach), zabieramy ze sobą na badanie. Po badaniu jak pacjent czuje się dobrze (nie kreci się w głowie, nie mdli), wysypujemy saszetkę pod język, aby zapobiec dolegliwościom wzdęciowym.
- 1 saszetkę Espuminasu (w saszetkach, NIE MOŻE być w kapsułkach), zostawiamy w domu, w razie dolegliwości wzdęciowych, pacjent ma pod ręką pierwszy ratunek.

W przypadku pytań, prosimy o kontakt z rejestracją, pod numerem telefonu: **729 086 707** (od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-20.00).

I litr roztworu		II litr roztworu		III litr roztworu		IV litr roztworu	
17.00	1 szkl.	18.00	1 szkl.	8.00	1 szkl.	9.00	1 szkl.
17.15	1 szkl.	18.15	1 szkl.	8.15	1 szkl.	9.15	1 szkl.
17.30	1 szkl.	18.30	1 szkl.	8.30	1 szkl.	9.30	1 szkl.
17.45	1 szkl.	18.45	1 szkl.	8.45	1 szkl.	9.45	1 szkl.

Po badaniu pacjent otrzymuje opis badania:

- w przypadku, kiedy nic nie zostanie pobrane do badań laboratoryjnych, podczas badania – opis badania jest końcowym dokumentem;
- w przypadku usunięcia małych polipów i wysłania wycinków do badań histopatologicznych – na opisie będzie informacja o odbiorze wyników za 6-7 tygodni.

Po odbiór pacjent zgłasza się z dowodem osobistym na ulicę Mazowiecką 33. Inna osoba może odebrać wynik tylko w przypadku, gdy będzie upoważniona w dniu badania przez badanego.

Opis problemu zdrowotnego

Analizy publikowane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) wykazują, że nowotwory złośliwe w 2030 r. będą stanowiły na świecie główną przyczynę zgonów. Pomimo rozwijających się w kraju specjalistycznych ośrodków onkologicznych, realizacji Narodowego Programu Zwalczenia Chorób Nowotworowych i coraz liczniejszych programów lekowych zjawisko to dotyczy będzie również Rzeczypospolitej Polskiej. Rak jelita grubego stanowi obecnie drugą pozycję (po raku płuca) wśród wszystkich zapadalności na nowotwory w populacji polskiej i drugą w grupie onkologicznych przyczyn zgonów. Analiza krajowych trendów epidemiologicznych pochodzących z ostatnich 40 lat wskazuje, że nowotwór jelita grubego zajmuje bardzo wysokie miejsce, jeśli chodzi o częstość zapadalności u obu płci – drugie wśród kobiet i trzecie wśród mężczyzn. Jest więc jednym z najistotniejszych epidemiologicznie problemów w populacji, a także dużym wyzwaniem dla opieki zdrowotnej.

Możliwe powikłania

Powodzenie badania oraz pełne bezpieczeństwo nie mogą być zagwarantowane przez żadnego lekarza. Powikłania zdarzają się jednak niezmiernie rzadko (0,35%).

Należą do nich:

- przedziurawienie ściany przewodu pokarmowego (0,14 -0,18%),
  - krwawienie (0,008%), które może być opanowane metodą endoskopową poprzez założenie pętli lub klipsa za pomocą specjalnego oprzyrządowania.
- W innych przypadkach wymaga natychmiastowej operacji. Opisywane były także pojedyncze przypadki odruchowego zatrzymania akcji serca. Śmiertelność z tych powodów jest jeszcze rzadsza.

Możliwe procedury wykonywane podczas badania

Wycinki do badań histopatologicznych

Podczas kolonoskopii oglądana jest błona śluzowa pokrywająca wnętrze przewodu pokarmowego. Jednak ocena makroskopowa („Okciem

nieuzbrojonym”) rzadko pozwala na postawienie ostatecznej diagnozy (np. wrzód trawienny i owrzodzenie nowotworowe często wyglądają identycznie, zapalenia błony śluzowej wyglądają podobnie bez względu na przyczynę, która je wywołała). Nawet w przypadku, kiedy diagnoza wydaje się być „oczywista” do postawienia rozpoznania NIEZBĘDNE jest badanie mikroskopowe. Dlatego też, ze wszystkich miejsc, których wygląd odbiega od prawidłowego powinny zostać pobrane próbki. Wycinki pobierane są specjalnymi kleszczykami endoskopowymi wprowadzanymi przez kanał roboczy w endoskopie. Próbki tkanki każdego podejrzanego miejsca są osobno analizowane w badaniu mikroskopowym, a jego wynik znany jest po ok. 6 tygodniach.

Polipektomia

Niekiedy błona śluzowa tworzy wypukłości zwane polipami. Szczególnie często występują one w jelicie grubym. Ich wielkość może wynosić od kilku milimetrów nawet do kilku centymetrów mogą być płaskie lub przybierać kształt „grzybka” (polipy uszypułkowane). Bez względu na wielkość i kształt część z nich ulega z biegiem czasu przekształceniu w nowotwory. Dlatego też każdy znaleziony polip powinien zostać usunięty i wysłany do badania mikroskopowego. Mniejsze usuwa się kleszczykami, większe odcinana są pętlą z użyciem prądu elektrycznego. Mimo tego, że usuwanie polipów zwiększa ryzyko powikłań (krwawienia, perforacja), jest to najlepsza udowodniona naukowo metoda zmniejszająca ryzyko wystąpienia raka jelita grubego.

Postępowanie po badaniu

W przypadku stosowania znieczulenia nie wolno jeść ani pić przez okres 2 godzin po zabiegu. Wystąpienie jakichkolwiek niejasnych dla Pani/Pana objawów należy niezwłocznie zgłosić pielęgniarce lub lekarzowi. Proszę pytać, jeśli Pan/i nie wszystko zrozumiał/a lub chce Pan/i uzyskać więcej informacji na temat badania.